

- Technikou „drag and drop“ presunieme stĺpec Kategória na prvú pozíciu
- Upravíme vlastnosti stĺpca takto:
  - Vymažeme názov (Title) a šírku (Width) zvolíme na 2 znaky
  - Necháme zobrazíť trojuholník na zbalenie/rozbalenie kategórie (Show twistie when row is expandable)
  - Na druhej záložke zvolíme kategorizáciu (Type: Categorized)
- Úplne vpravo vytvoríme nový stĺpec takto:
  - Vzorec (dole) prepne na Formula a zadáme 1 (v každom riadku bude teda konštanta 1)
  - Vo vlastnostiach stĺpca zvolíme názov #
  - Na druhej záložke zvolíme vytváranie súčtu so skrytím detailov v riadku (Total: Totals a zapneme Hide details)
- Zvolíme vlastnosti pohľadu a zadáme:
  - Názov pohľadu Podľa kategórie
  - Alias pohľadu viewByCategories
- Uložíme a zatvoríme pohľad

Prax: Vytvorte pohľad podľa uvedeného postupu. Všimnite si, že v stĺpci # sa nezobrazuje hodnota. Potom skúste sformátovať pohľad (cez vlastnosti stĺpcov a pohľadu) do podoby ako na obr. 5.

Vytvorené	Autor	Názov ^	#
▼ Dodávateľské zmluvy			
12.02.2006 19:38:59	Miroslav Uhlár	Zmluva 02	2
12.02.2006 19:36:48	Miroslav Uhlár	Zmluva 01	
▼ Odberateľské zmluvy			
12.02.2006 19:40:31	Miroslav Uhlár	Zmluva 05	2
12.02.2006 19:39:49	Miroslav Uhlár	Zmluva 04	
▼ Partnerské zmluvy			
12.02.2006 19:39:28	Miroslav Uhlár	Zmluva 03	1
			6

Obr. č. 5

Výber dokumentov

DMS zatiaľ obsahuje len dokumenty, vytvorené cez formulár *formDocument*. Keďže však v databáze v budúcnosti pribudne ďalší formulár, chceme obmedziť množinu dokumentov zobrazovaných v našich pohľadoch na tie, ktoré sú vytvárané cez *formDocument*:

- V DD otvoríme pohľad *Podľa dátumu*
- V ľavej spodnej časti vyberieme *View Selection*
- V pravej spodnej časti prepne *Simple Search* na *Formula*
- Do okna zapíšeme vzorec, ktorý vyberie len dokument, kde má pole *Form* hodnotu *formDocument*: `SELECT Form="formDocument"`
- Podobným spôsobom upravíme aj pohľad *Podľa dátumu*

Prax: Upravte pohľady podľa návodu. Skúste následne upraviť výberový vzorec tak, aby sa v pohľade zobrazovali len dokumenty s kategóriou *Zmluva*. Po otestovaní vráťte výberovú formulu do pôvodného stavu.

Sumarizácia

Naša databáza má dva pohľady, ktoré zobrazujú „hlavičky“ dokumentov rozličným spôsobom. Prax overila, že tak ako platí tvrdenie, že obal predáva, platí aj: „Dobre navrhnuté pohľady znamenajú 80 % spokojnosti používateľa.“ Napriek tomu v rozvoji aplikácie DMS neprestaneme, veď naši používatelia už majú pripravenú ďalšiu požiadavku.

Tip: Túto verziu aplikácie si možno stiahnuť na www.edevelopment.sk v sekcii Aktuálne.

■ MIROSLAV UHLÁR, eDevelopment, s. r. o.
 Autor pracuje v spoločnosti eDevelopment (www.edevelopment.sk) ako softvérový architekt a dizajnér systémov na podporu knowledge management a col-laboration procesov. Je členom Association of Knowledge, redaktorom e-zine Svet Notes a držiteľom certifikátu IBM Certified Advanced Application Developer. Prípadné otázky môžete poslať na adresu uhlara@edevelopment.sk.

S Caché v štúdiu XII.

Súčasná databázová technológia sa v mnohých ohľadoch podobajú ako vajce vajcu a principiálne sa líšia iba v niektorých oblastiach. Ako je na tom z tohto pohľadu databázová platforma Caché, o ktorej je náš seriál? Tentoraz sa pozrieme na základný stavebný kameň Caché, viacrozmerné polia.

Podobne ako ostatné technológie aj databázové platformy prešli desiatkami rokov vývoja. Postupne sa v druhej polovici minulého storočia objavil celý rad modelov ukladania a správy dát a pohľadov na dáta – od hierarchického modelu cez sieťový až po najznámejší a najrozšírenejší relačný.

Napriek všetkým výhodám jednotlivých modelov nastávali v praxi prípady, ktoré ani jeden z modelov, teda ani ten relačný, nedokázal ideálnym spôsobom opísať. Od deväťdesiatych rokov minulého storočia sa teda stále častejšie začali uplatňovať objektové prístupy a na svet prichádzali prvé objektovo orientované platformy.

Databázová platforma Caché nepatrí z „čistého“ pohľadu do žiadnej z uvedených kategórií, ide o postrelačnú platformu ponúkajúcu celý rad rôznych prístupov k dátam. Vývojári aplikácií tak môžu využiť relačný, objektový aj viacrozmerný prístup. Napríklad ďalšou projek-

ciu dát uložených v databáze môže byť formát využívaný technológiu XML.

V podstate sú viacrozmerné polia v Caché stromovo orientované štruktúry vychádzajúce z podstaty hierarchického modelu. Rôzne spôsoby prístupu k dátam sú zaistené pomocou tzv. jednotnej dátovej architektúry, nejde teda o prostú objektovú alebo relačnú nadstavbu nad iným spôsobom uloženia dát. Výhodou je dosiahnutie maximálneho možného výkonu a ponuka širokej škály databázových vlastností bez ohľadu na to, aký prístup k dátam vývojár zvolí.

Napríklad v prípade relačného pohľadu na dáta by základ fakturačného systému mohol vyzerať takto (veľmi zjednodušene):

```
R1 (č_fak, dodavatel, datum)
R2 (č_fak, polozka, nazov, mnozstvo, sucet)
```

V prípade viacrozmerných polí je však uvedený základ reprezentovaný takto (ide o trojrozmerné riedke pole):

```
FAKTURA (č_fak, "Dodavatel")=dodavatel
FAKTURA (č_fak, "Datum")=datum
FAKTURA (č_fak, "Polozky", polozka)=nazov, mnozstvo, sucet
```

Vďaka rôznym pohľadom na viacrozmerné dáta môže navyše Caché bez akýchkoľvek problémov ponúknuť podporu rôznym programovacím a dopytovacím jazykom, SQL nevynímajúc. Caché tak predstavuje ideálnu platformu, nezávislú vývojárov módnymi trendmi a umožňujúcu venovať maximum úsilia tomu, čo robí aplikáciu aplikáciou – aplikačnej logike.